CAPITOLUL XXII

PENTRU RUGACIUNE

1) Povestit-a unul din parinti ca un calugar iubitor de osteneli lua aminte de sine, dar s-a intamplat ca s-a lenevit putin. Si pe cand se lenevea, prihanindu-se zicea : suflete, pana cand te lenevesti de mantuirea ta si nu te temi de judecata lui Dumnezeu ? Vezi, nu cumva sa fi apucat in lenevirea aceasta si sa te dai chinurilor celor vesnice ! Acestea zicand intru sine, se ridica la lucrul lui Dumnezeu. Intr-una din zile insa, facandu-si pravila, au venit dracii si l-au tulburat. Iar el a zis catre ei : pana cand ma necajiti ? Nu va indestulati cu lenevirea vremii celei trecute ? Zis-au lui dracii : cand erai in lenevire nici noi nu aveam grija de tine. Dupa ce te-ai sculat asupra noastra, si noi ne-am sculat asupra ta. Aceasta auzind fratele, se indemna pe sine la lucrul lui Dumnezeu si sporea cu darul lui Hristos.

2) Zis-a un batran : de voiesti sa traiesti dupa legea lui Dumnezeu, omule, vei avea ajutor pe Facatorul Legii. Iar de voiesti sa nu asculti poruncile lui Dumnezeu, vei afla ajutor pe diavolul la caderea ta. A zis iarasi : da vointa si primesti putere.

3) Un frate, ispitindu-se de draci, s-a dus la un batran si i-a vestit ispitele pe care le patimea. Si i-a zis batranul : frate, sa nu te inspaimante pe tine ispitele cele ce ti se intampla ! Caci cu cat vad vrajmasii sufletul inaltandu-se si unindu-se cu Dumnezeu, cu atat se scarbesc, topindu-se de zavistie. Dar cu neputinta este, cand se ispiteste omul, sa nu fie de fata Dumnezeu si ingerii Lui si sa-i dea mana de ajutor. Deci, nu inceta sa te indrepti catre El si sa-L chemi cu smerenie spre ajutor. Inca in vremea ispitei, pune in minte puterea Lui cea nebiruita si neputinta noastra si cruzimea vrajmasului nostru si vei dobandi degraba ajutorul lui Dumnezeu.

4) Zis-a un batran : de vei lucra lucrul mainilor tale in chilia ta si va sosi ceasul rugaciunii tale, sa nu zici : sa sfarsesc aceste putine smicele de finic si asa ma voi scula. Ci scoala-te la fiecare ceas si da-i lui Dumnezeu datoria. Fiindca de vreme ce cate putin te obisnuiesti sa te lenevesti la rugaciune si la pravila, sufletul tau se face pustiu de tot lucrul trupesc si duhovnicesc. Caci de dimineata se vede osardia ta.

5) Zis-a un batran : daca monahul, cand sta la rugaciune, numai atunci se roaga, unul ca acesta nicidecum nu se roaga.

6) Povestit-au niste frati, zicand : odata am mers la un batran si dupa obicei, facandu-se rugaciune, dupa ce ne-am inchinat intre noi, am sezut. Si dupa ce am vorbit, vrand sa ne ducem, am cerut sa se faca rugaciune. Iar unui din parinti a zis catre noi : de ce ? Dar nu v-ati rugat ? Si-am zis : cand am intrat, parinte, s-a facut rugaciune si am vorbit pana acum. Zis-a batranul : iertati, fratilor, ca sezand cu voi un frate si vorbind, a facut o suta si trei rugaciuni. Dupa ce a zis el aceasta, a facut rugaciune si i-a slobozit.

7) Zis-a un batran : omul are trebuinta sa se teama de judecata lui Dumnezeu, sa urasca

pacatul, sa iubeasca fapta buna si sa se roage lui Dumnezeu totdeauna.

8) Pe un frate care sta la rugaciune, l-a muscat o scorpie la picior si atat s-a atins durerea de inima lui, incat putin a fost sa nu-si dea suftetul. Dar desi se afla asa si suferea dureri, nu s-a indepartat pana ce nu si-a implinit rugaciunea.

9) Un frate l-a intrebat pe un batran : pentru ce, cand stau la rugaciune, mai mult ma trage gandul la alte griji ? Si i-a raspuns batranul : diavolul dintru inceput nevrand sa se inchine Dumnezeului tuturor, s-a lepadat din ceruri si strain s-a facut de Imparatia lui Dumnezeu. Pentru aceasta se sileste si pe noi sa ne traga de la rugaciune la alte zabavi, vrand sa lucreze si in noi ceea ce a patimit el.

10) Un monah, care petrecea singur, nu lucra nimic, ci neincetat se ruga. Iar seara intra in chilia sa si-si afla painea sa si o manca. Deci, intr-una din zile a venit un frate avand smicele de finic si l-a facut de a lucrat. Facandu-se seara, a intrat sa manance dupa obicei si nu a aflat nimic. Atunci, s-a culcat mahnit si i s-a descoperit lui de sus : zabovindu-te impreuna cu Mine, te hraneam. Dar dupa ce ai inceput sa lucrezi, cauta-ti hrana din lucrul mainilor tale.

11) Era candva un batran in muntele Sinai si iesind de acolo l-a intampinat un frate, care suspinand i-a zis batranului : parinte, ne mahnim pentru neplouare. Iar el i-a raspuns : pentru ce nu va rugati lui Dumnezeu, ca sa ploua ? Zis-a fratele : ne rugam si facem litanie, dar nu ploua. Atunci a zis batranul : cu adevarat, nu va rugati cu deadinsul. Daca voiesti sa cunosti ca asa este, sa stam la rugaciune. Si intinzand mainile catre cer, s-a rugat. Si indata s-a pogorat ploaia. Iar fratele vazand, s-a infricosat si cazand s-a inchinat. Apoi batranul a fugit indata de acolo.

12) Un frate, suparandu-se de gandurile rele, cu multa smerenie zicea ca acestea gandind, nu are masura de mantuire. Deci, mergand la un batran iscusit, l-a rugat sa se roage sa i se usureze gandurile. Si a zis batranul catre el : nu-ti este de folos, fiule ! Dar el sta silindu-l pe batran si rugandu-se batranul, a ridicat Dumnezeu razboiul de la frate. Si indata a cazut in inalta cugetare si mandrie. De aceea, mergand, l-a rugat pe batran sa-i vina iarasi gandurile si smerenia pe care le-a avut mai inainte.

13) Zis-a un batran : sunt unii care isi petrec zilele in lenevie si cu cuvantul si cu gandul cauta sa se mantuiasca, dar cu lucrul nu se ispitesc, ci vietile sfintilor le citesc. Smerenia acestora si neagoniseala, infranarea si privegherea, rugaciunea si plecarea genunchilor, culcarea pe jos, linistea si celelalte nevointe, nu le lucreaza.Ci cu lenevirea si parerea lor fac mincinoase vietile sfintilor, zicand ca nu este cu putinta vreunui om sa sufere unele ca acestea, nesocotind ei, ca unde va locui Dumnezeu prin darul botezului si prin lucrarea poruncilor, acolo se fac lucruri si daruri mai presus de fire.

14) Un batran petrecea intr-o capiste de idoli si venind dracii ii ziceau : du-te din locul nostru ! Iar el le-a zis : voi nu aveti loc nicaieri. Si au inceput ei sa imprastie toate smicelele de finic ale batranului. Batranul sta si le aduna. Apoi dracul apucandu-l de mana l-a tras afara. Ajungand batranul la usa, cu cealalta mana tinea usa strigand : Iisuse,

ajuta-mi ! Si indata a fugit dracul lasandu-l, iar batranul a inceput a plange. Si i-a venit lui glas de sus, zicand : de ce plangi ? Raspuns-a batranul : fiindca indraznesc ei sa-l apuce pe om si sa faca asa ! Glasul iarasi i-a zis : tu te-ai lenevit, caci cand M-ai cautat, vazut-ai cum M-am aflat la tine indata. Si multumind batranul, se tinea de lucrarea cea dupa Dumnezeu.

15) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce sunt, parinte, nalucirile cele de noapte ? Si i-a raspuns batranul : precum ziua ne trage pe noi diavolul la ganduri straine sa nu ne indeletnicim cu rugaciunea si cu cugetarile cele bune tot asa si noaptea ne tulbura mintea cu naluciri mari si de multe feluri, ca sa faca netrebnica si rugaciunea cea de noapte, pizmasul oamenilor. Pentru aceea nu trebuie sa luam aminte la el nicidecum.

16) Un frate l-a intrebat pe un batran : care este plugaria sufletului, ca sa rodeasca ? I-a raspuns batranul : plugaria sufletului este linistea trupului, rugaciunea trupeasca cea multa si neluarea aminte la greselile oamenilor, ci numai la ale tale. De va petrece omul intru acestea, nu va zabovi sa-i rodeasca sufletul.

17) Un frate l-a intrebat pe un batran : ce lucrare trebuie sa aiba inima, ca sa se indeletniceasca cu dansa. Si i-a raspuns batranul : aceasta este lucrarea cea desavarsita a monahului : sa ia aminte la Dumnezeu fara raspandire. Zis-a fratele : dar gandurile cele rele nu lasa mintea sa ia aminte la Dumnezeu pururea. Cum trebuie sa le goneasca ? Si a zis batranul : nu poate mintea de la sine sa faca aceasta, ca nu are o astfel de putere, ci cand vor bantui gandurile, trebuie degraba sa alerge la Dumnezeu si Acela le va topi ca ceara, caci Dumnezeul nostru este foc mistuitor. Zis-a fratele : cum dar parintii Schitului intrebuintau gandul cel impotriva graitor ? Raspuns-a batranul - si lucrarea aceea este mare si buna, dar are osteneala si nu este cu folos pentru toti. Zis-a fratele : cum nu este cu folos pentru toti ? Zis-a batranul : cand gandul va veni asupra sufletului si va putea sufletul prin nevointa sa-l goneasca, altul napadind il va cuprinde. Si asa toata ziua graind impotriva miscarilor gandurilor, niciodata nu se va indeletnici la privirea lui Dumnezeu. Intrebat-a fratele : cu ce mestesug alearga dansul la Dumnezeu ? Zis-a batranul : de va veni la tine gandul curviei, indata smulgand mintea, inalt-o cu osardie catre Dumnezeu si nu zabovi. Zis-a fratele : dar de va veni gandul slavei desarte, nu trebuie sa graiesc impotriva gandului ? Raspuns-a batranul : in oricare ceas va grai impotriva cineva, mai tare se face gandul acela si mai puternic. Caci va grai impotriva mai multe decat tine, si nici Duhul Sfant nu iti va ajuta tie atat. Caci te afli ca si cum te-ai mandri si socotesti ca esti in stare sa te lupti cu patimile. Atunci mai vartos trebuie sa alergi catre Dumnezeu. Caci precum cel ce are parinte duhovnicesc, parintelui lasa toate si el este fara de grija. Asa si tu dandu-te lui Dumnezeu, nu trebuie sa ai grija nicidecum de gand, sa-i graiesti impotriva, sau sa-l lasi sa intre. Daca va intra, du-l sus catre parintele si zi-i : eu nu am nimic. Iata parintele meu, el stie ! Si ducandu-l in mijlocul caii lasandu-te, va fugi. Caci nu poate sa mearga cu tine la acela, nici sa stea inaintea altuia. Deoarece ca aceasta lucrare, nu este mai mare si mai fara de grija in toata Biserica.

18) Un batran povestea : un episcop s-a dus intr-un sat intr-o duminica si a zis diaconilor sai : cautati-l pe preotul satului, sa ne faca maine Sfanta Jertfa a Sfintelor Taine ! Si cautandu-l l-au aflat pe preot, om satean si fara viclesug si l-au dus la episcop. Apoi l-a

indemnat episcopul sa faca Sfanta Liturghie. Cand preotul intra in Sfantul Altar, l-a vazut episcopul ca indata ce a stat in fata Sfintei Mese era tot un foc si nu ardea. Dupa ce s-a sfarsit Sfanta Liturghie, l-a chemat episcopul pe preot in vestmantarie si a zis catre dansul : blagosloveste-ma, vrednicule rob al lui Dumnezeu ! Iar preotul a zis : cum este cu putinta sa fie blagoslovit episcopul de catre preot, care este hirotonit de acesta ? Ci tu blagosloveste-ma, parinte ! Iar episcopul a raspuns : nu pot blagoslovi pe cel ce sta in foc si aduce Sfintele Daruri lui Dumnezeu. Caci totdeauna cel mai mic se blagosloveste de cel mai mare. Si preotul a zis : se poate, Sfintite stapane, ca vreun episcop sau preot sa staruiasca la Sfintele Taine, si sa nu stea in dumnezeiescul foc ? Aceasta auzind episcopul, s-a minunat de curatenia preotului si de nerautatea lui si folosindu-se s-a dus.

19) Povestesc unii despre un batran ca a petrecut patru luni umbland la un frate oarecare la Schit si niciodata nu l-a aflat fara indeletnicire. Iar mai tarziu venind odata si stand in afara usilor, l-a auzit plangand si graind singur : Doamne, de cand ma ostenesc atata, rugandu-ma Tie sa ma miluiesti ! Urechile Tale oare sa nu prinda de veste, cand strig sa ma miluiesti ?

20) Spunea cineva din batrani, ca a mers dracul la un batran, in chip de monah si batand la usa i-a deschis batranul si a zis : fa rugaciune ! Iar dracul i-a zis : si acum isi pururea si in vecii vecilor. Si iar a zis batranul : roaga-te si zi : Slava Tatalui si Fiului si Sfantului Duh si acum si pururea si in vecii vecilor ! Iar dracul, fiind ars ca de foc, a fugit.

21) Zis-a un batran : odinioara m-am sculat sa-mi fac pravila si cand am inceput, am auzit trambite de razboi si m-am mahnit. Apoi am zis in mine : oare razboi sa fie acesta ? Si a raspuns dracul : razboi este si zarva. Iar de-ti este voia sa nu fi luptat, nu purta razboi ci mananca, bea, dormi si nu ma voi lupta cu tine !

22) Zis-au batranii : oglinda calugarului este rugaciunea.

23) Zis-a oarecare din batrani, ca precum nu este cu putinta a-si vedea cineva fata in apa tulbure, asa si sufletul, de nu se va curati de gandurile straine, nu poate sa se roage cu mintea.

24) Ziceau batranii despre un frate, ca niciodata nu si-a lasat lucrul mainilor sale si rugaciunea lui neincetat urca la Dumnezeu. Si era foarte smerit si cucernic.

25) Zis-a un batran : cand se pazeste omul sa nu-l asupreasca pe aproapele, atunci indrazneste cu gandul, caci rugaciunea lui este primita la Dumnezeu, iar de va asupri cineva pe aproapele sau, rugaciunea lui este urata si neprimita, caci suspinul celui asuprit nu lasa rugaciunea celui ce l-a asuprit sa intre si sa stea naintea lui Dumnezeu.

26) Zis-a iarasi : de vei auzi despre cineva ca te-a ocarat si va veni la tine, sa nu-i arati ca stii ceva, ci vorbeste cu dragoste cu el si arata-ti fata vesela catre el, ca sa ai indrazneala la rugaciune.

27) Un batran oarecare rugandu-se ii sta mult impotriva diavolul, caci atunei cand isi

ridica el mainile, se prefacea dracul in chip de leu si apucandu-l cu labele ceie dinainte isi infigea unghiile in amandoua partile in coapsele nevoitorului si nu-l lasa pana ce nu isi slobozea mainile. Sfantul nu slabea deloc insa pana ce isi implinea rugaciunile sale obisnuite.

28) Un batran sfant rugandu-se in pustie au venit dracii si o saptamana l-au trantit si l-au scuturat, ridicandu-l in sus cu rogojina dar n-au putut sa-i pogoare mintea de la rugaciunea cea fierbinte.

29) Alt batran, tot iubitor de Dumnezeu, avand pentru rugaciune purtarea de grija si prin pustie umbland, au venit doi ingeri la dansul si alaturi de dansul, mergeau de amandoua partile. El insa catusi de putin n-a cautat la ei, ca sa nu-si piarda comoara cea de mare pret. Caci isi aducea aminte de cuvantul apostolului, care zice : nici ingerii, nici incepatoriile, nici puterile nu vor putea sa ne desparta pe noi de dragostea lui Iisus Hristos.

30) Zis-a un batran. precum este mai mare vederea decat toate simturile asa si rugaciunea este mai mare decat toate faptele bune.

31) Zis-a un batran : roaga-te bland si canta lin dupa randuiala si cu intelegere si vei fi ca un pui de vultur, purtandu-te in slava !

32) Un batran se ducea sa-si vanda cosnitele. Dar diavolul, intampinandu-l, i le-a rapit si le-a facut nevazute. Atunci batranul, intorcandu-se la rugaciune, zicea : Dumnezeule, multumescu-ti Tie ca m-ai izbavit de osteneala ! Si nesuferind diavolul multumirea batranului, a strigat, zicand : iata-ti cosnitele, batrane ! Iar batranul, luandu-le, le-a vandut.

33) Monahul cel ce este gata sa sufere vitejeste cele ce se intampla, putin se va mahni in vremea ispitei. Iar cel ce nu primeste ispita, mai mult se va scarbi. Tulumbele se aduc in ziua aprinderii si lacrimile in vremea ispitei. Apa stinge flacara cea aprinsa pe casa si lacrimile la rugaciune, poftele cele rele.

34) Povestit-a un ucenic despre staretul sau ca timp de douazeci de ani nu a dormit pe coaste, ci pe scaunul la care lucra, sezand, dormea. Si in toti anii acestia manca la doua zile o data, sau la patru, sau la cinci. Iar cand manca, avea o mana intinsa la rugaciune, iar cu cealalta manca. Si intrebandu-l eu - zice ucenicul - pentru ce facea aceasta, a raspuns batranul : judecata lui Dumnezeu am pus-o inaintea ochilor mei si nu o pot suporta. Odata iesind batranul si aflandu-ma in curte dormind, a stat deasupra mea si a plans si tanguindu-se zicea : oare, unde este gandul acestuia, ca doarme fara de grija !

35) Un batran sedea in chinovia Sfantului Teodosie chinoviarhl, care timp de treizeci de ani acest canon pazea : in fiecare saptamana o singura data gusta paine si apa si lucra neincetat iar din biserica niciodata nu iesea.

36) Un batran avea un ingrijitor care locuia la sat si s-a intamplat ca odata zabovind

ingrijitorul i-au lipsit cele de trebuinta batranului. Si inca zabovind, i-au lipsit cu totul cele de trebuinta si lucrul mainilor lui, pe care il lucra la chilie. Si se necajea, fiindca nici nu putea lucra, nici cele trebuincioase nu avea. Si a zis ucenicului sau : te duci pana in sat ? Iar el a zis : cum voiesti, asa voi face, caci se temea si fratele sa se apropie de sat, pentru sminteala. Dar ca sa nu se arate neascultator catre parintele sau, s-a hotarat sa mearga. Si i-a zis lui batranul : mergi si cred ca Dumnezeu te va acoperi de toata ispita ! Si facand rugaciune, l-a trimis. Iar fratele venind in sat si afland casa ingrijitorului, stand langa usa, a batut. Dar s-a intamplat atunci, ca ingrijitorul si toti ai casei lui se dusesera afara din sat la o pomenire. Acasa a ramas o fecioara a lui, care cum l-a vazut pe fratele, i-a deschis. Si vazandu-l si afland ce voieste, il indemna sa intre inauntru. El insa nu voia. Dar mult silindu-l l-a biruit si l-a tras la dansa. Ucenicul cum s-a cunoscut inconjurat de ganduri, suspinand din adanc, a zis catre Dumnezeu, Doamne, pentru rugaciunile parintelui meu, mantuieste-ma in ceasul acesta ! Si aceasta zicand, indata s-a aflat la rau, urcand spre munte si a ajuns fara de vatamare la parintele sau.

37) Ucenicul unui staret mare luptat fiind spre curvie, s-a dus in lume si s-a logodit. Iar batranul scarbindu-se s-a rugat lui Dumnezeu, zicand : Doamne, Iisuse Hristoase, nu-l slobozi pe robul Tau sa se spurce ! Deci, culcandu-se fratele cu logodnica si-a dat duhul, nespurcandu-se.